

ARENDAL KOMMUNE

Alkoholpolitisk handlingsplan for 2024-2028

Vedtatt av Arendal bystyre i møte 05.09.24 sak 24/11

Del 1 - Målsetting – generelle og spesielle bestemmelser

1.1 Innledning

Alkohollovens § 1-7d pålegger kommunen å utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan.

Helsedirektoratet har anbefalt at en alkoholpolitisk handlingsplan bør utvides til en rusmiddelpolitisk handlingsplan for kommunen.

Gjennom kommuneplan for rusfeltet 2023-2027, «Verdighet, mestring og samarbeid» innarbeides tiltak rettet mot rusforebygging. Planen ble vedtatt av Arendal bystyre 17.11.2022.

Denne alkoholpolitiske handlingsplan er en oppfølging av kravet i alkoholloven og er ikke en samlet rusmiddelpolitisk handlingsplan for kommunen.

Kommunens regulering av omsetningen av alkoholholdig drikk har som mål i størst mulig utstrekning, å begrense de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære.

De føringer som ligger i planen forutsettes fulgt opp gjennom mer konkretiserte tiltak i de ulike enheter/ virksomheter.

1.2 Målsetting – forebyggende tiltak

Arendal kommune har som overordnet målsetting å legge til rette for en fornuftig oppfølging av alkoholloven, hvor det forebyggende perspektivet ivaretas gjennom foreliggende handlingsplan, oppfølging av alkoholloven og sentrale og lokale forskrifter.

Arendal kommune ser det som en sentral, kommunal oppgave å ha et aktivt rusforebyggende arbeid gjennom enheter og virksomheter som har ansvar for barn og unge, spesielt barnehager, skoler, helsestasjon og skolehelsetjenesten. Konkrete og forpliktende tiltak forutsettes innarbeidet i kommuneplan for «Verdighet, mestring og samarbeid».

For å nå frem til målgruppen barn og unge, må de enkelte virksomheter utarbeide egne strategier for å nå målgruppen. Det legges til grunn at kompetansen på rusforebyggende arbeid prioriteres og blir ivarettatt.

Foreliggende handlingsplan, inkludert lokale forskrifter, skal medvirke til at alkoholpolitikken balanserer næringslivsinteresser, sosiale og helsepolitiske hensyn. I den forbindelse vil den etablerte kontakten med nabokommuner/ kystkommuner om salgs- og skjenketider opprettholdes slik at det ikke oppstår konkurranse om gjester/ kunder med bakgrunn i alkoholtilbudet.

Det må etableres et godt og nært samarbeid med bevillingshaverne og politiet for å etablere felles holdninger for en god utøvelse og oppfølging av skjenkebevillingene, blant annet gjennom årlige møter.

1.3 Generelle føringer

Omsetning av alkoholholdige drikker skal skje i ordnede former og på en slik måte at den som har fått salg – eller skjenkebevilling har hovedansvaret for at vilkårene for bevillingen etterleves.

Alvorlige eller gjentatte brudd på alkoholloven kan medføre at bevillingen blir inndradd.

Rapporter fra kommunens egne kontrollører og fra politiet vil være viktig informasjon og dokumentasjon om forhold knyttet til overholdelse av alkoholloven og for ro og orden, spesielt i sentrumsområdet.

Skjenkebevilling kan bare gis til virksomheter som tradisjonelt oppfattes som faste serverings- skjenkested (hoteller, spiserestauranter, barer/ puber etc.) Andre virksomheter som har andre hovedformål (eks. frisørsalonger, hud- hårpleiesalonger) er virksomheter som ikke fyller kravene til skjenkebevilling i Arendal kommune.

I den utstrekningen skjenking av alkohol ikke kommer i konflikt med trafikkmessige forhold, arrangementsmessige forhold eller kan være særlig forstyrrende for politiets mulighet for å opprettholde ro og orden, kan det i enkelttilfeller gis tidsbegrenset skjenkebevilling til øl og vin utenfor fast skjenkested, eks. telt. Et vilkår for slik bevilling er i tillegg til de generelle regler at det dokumenteres vakthold. Arealet skal være fysisk avgrenset/ avsperrert.

Arendal kommune innvilger ikke skjenkebevilling for alkoholholdig drikke til fartøy (båter, lektere etc.) som ligger fortøyd i sentrum eller sentrumsnære områder. Dette for å sikre den eksisterende næringen som driver på årsbasis denne inntjening, samt for å forebygge støy for beboere. Unntak fra denne reglen er arrangement tilknyttet Arendalsuka og store arrangement som Tall Ships Races o.l. Skjenkestopp settes da til 23:00 og gjelder kun alkoholholdig drikk gr.1 og 2 (øl og vin). Søknad må sendes inn til administrasjonen.

Generelt skal det ikke gis skjenkebevilling til arrangementer eller konsepter som har barn og unge som målgruppe. Arrangement med tydelig familieprofil skal i utgangspunktet ikke gis bevilling. Dersom bevilling skal gis, må det etableres tydelig avgrenset skjenkesoner.

1.4 Generelle bestemmelser

a) Bevillingsperiode

Salgs – og skjenkebevillinger gjelder for en ny periode på 4 år med følgende unntak:

a. Bevillingshaver som søker endring av bevillingen (ny styrer/ stedfortreder, nye eiere, utvidet areal, nytt konsept).

b. Skjenkesteder som siste år har omsatt mer enn 2000 liter øl eller vin.

c. Salgs – og/ eller skjenkesteder som er tildelt prikker i løpet av siste bevillingsperiode.

Salgs- og skjenkebevillinger gjelder for 4 år.

Skjenkested som er tildelt 4 prikker eller mer i forrige bevillingsperiode kan bare gis ny bevilling for inntil 2 år.

b) Søknad om salgs – og/ eller skjenkebevilling

Søknad skal fylles ut og sendes inn elektronisk innenfor de frister som kommunen fastsetter. Skjema for dette finnes på kommunens hjemmeside. Søker er selv ansvarlig for at nødvendig dokumentasjon følger søknaden.

c) Behandling av søknader

Ved behandling av søknad om salgs – eller skjenkebevilling vil det særlig bli lagt vekt på politiets og skatte- og avgiftsmyndighetene uttalelser.

Det vil også bli vektlagt om søker anses egnet til å ha salgs- eller skjenkebevilling ut fra tidligere erfaringer med søker.

Det vil spesielt bli vektlagt om skjenkestedet er tildelt prikker.

Ved søknad om fornyet bevilling vil bevillingshavers vilje og evne til å rette seg etter de pålegg som gis være viktig.

Endring som gjelder søkerens vandelsmessige forhold skal alltid tillegges vekt ved søknad om fornyelse av salgs- eller skjenkebevilling.

d) Ambulerende skjenkebevillinger (alkoholovens § 4-5)

Ambulerende skjenkebevilling kan gis til sluttede selskaper (definert/ bestemt krets av personer, eks. bryllup, lukket jubileum etc.). Bevillingen kan gis for skjenking av alle grupper alkohol.

Arendal kommune har 5 ambulerende bevillinger.

Kommunedirektøren delegeres myndighet til å behandle søknadene.

e) Bevilling for bestemte/ enkelte anledninger (alkoholoven § 1-6, 2. ledd, 2. punktum)

Bevilling for bestemt anledning (enkeltanledning) vil gjelde til arrangementer hvor det ikke foreligger invitasjon (som ambulerende bevilling), men hvor arrangementet er åpent. Inn under dette punktet faller for eksempel servering i forbindelse med øltelt på Kanalplassen, i forbindelse med konserter, dansegalla etc.

Det er en forutsetning for tildeling av bevilling til enkeltanledning at skjenkeområdet er avgrenset/ lukket med egenkontroll.

Bevilling til enkeltanledning kan gis i inntil 5 dager.

Når et arrangement varer mer enn 5 dager må det søkes om alminnelig skjenkebevilling for en begrenset periode.

For bevilling enkelt anledning skal det utpekes en styrer og stedfortreder. Disse må ha utvist uklanderligandel i forhold til alkohollovgivningen og bestemmelser i annen lovgivning som har sammenheng med alkohollovens formål, jfr. alkoholloven.

Dokumentkravet om bestått kunnskapsprøve i alkoholloven for styrer og stedfortreder gjelder ikke ved tildeling av bevilling for en enkelt bestemt anledning med mindre det skal kjøpes alkoholholdig drikke engros. Bryggeriene krever slik dokumentasjon før salg.

Ved større arrangement kan kommunen sette som vilkår at styrer og stedfortreder for skjenkebevillingen har bestått kunnskapsprøven for skjenking. Dette for å sikre at bevillingshaver har nødvendig kjennskap til alkoholloven og ansvarlig skjenking. I tillegg kan kommunen sette som vilkår at det vedlegges dokumentasjon på at ansatte / frivillige har mottatt opplæring i forhold til alkoholloven og ansvarlig skjenking.

Ved arrangement godkjennes ikke skjenkebånd som ID ved utlevering av alkoholholdig drikke. Mindreårige skal skjermes og sikres alkoholfrie soner, skjenking skal foregå på eget område.

Kommunedirektøren delegeres myndighet til å behandle søknadene.

1.5 Spesielle bestemmelser

a) Krav til skjenking ved på godkjent uteareal

Følgende krav gjelder i Arendal kommune for uteservering av alkoholholdige drikker:

Arealet skal være et klart avgrenset område. Politiet og kommunen skal godkjenne avgrensingen. Arealet skal inngjerdes når dette kreves av kontrollhensyn.

Så lenge uteservering ønskes på kommunal eiendom (grunn) må det inngås leiekontrakt med kommunen før det kan søkes skjenkebevilling.

Et uteserveringsområde skal byggeanmeldes til kommunen på vanlig måte. Det skal konstrueres og bygges slik at det kan fjernes raskt så lenge kommunen finner det nødvendig, jfr. f.eks. 17.mai, veiarbeider etc., vedlikehold/ restaurering etc.

Ved vurdering av søknad om uteservering, skal det tas hensyn til om uteserveringsområdet kan skape trafikkmessige ulemper, eller støy/ ulemper for nære naboer/ nærområdet. Myke trafikanter og personer med funksjonshemninger skal sikres fri ferdsel.

Et godkjent uteareal basert på leiekontrakt med kommunen kan ikke endres til inneareal.

Endring av godkjent uteareal til inneareal på ikke-kommunal grunn krever godkjenning både etter alkoholloven og plan- og bygningsloven.

Bevillingshaver er ansvarlig for at kravene i tobakkskadeloven overholdes for utearealet.

b) Krav til salgssteder for øl

Øl kan etter søknad om salgsbevilling selges gjennom dagligvareforretninger og eventuelle spesialutsalg.

Arendal kommune kan også innvilge salgsbevillinger for netthandel av alkohol. Det kreves da at søker legger frem en plan for kontroll ved utlevering samt en plan for hvordan kommunal salgskontroll kan gjennomføres.

Øl kan bare selges innenfor de tidspunkt som følger av gjeldende forskrift for Arendal kommune, dette gjelder også for netthandel.

Utsalgsstedene må ha godt synlig informasjon om aldersbestemmelser og legitimasjonsplikt både i butikken ved ølplasseringen og ved kassene. Kravene i kap. 3 i Alkoholforskriften skal følges.

I butikker hvor det er selvbetjente kasser, gjelder de samme regler som ved betjent kasse. Salgsstedet må ha gode kontrolltiltak som sikrer at alkoholloven overholdes.

Arendal kommune innvilges ikke salgsbevilgning til ubetjente butikker. Dette er en form for salg som Helsedirektoratet vurderer som i strid med alkoholloven og som krever en endring i dagens regelverk.

c) Alkohol i tilknytting til idrettsarrangementer og idrettsanlegg

I Arendal kommune kan det serveres alkohol på begrenset område under idrettsarrangementer og da uten barn til stede. Det kan gis skjenkebevilling til lukket selskap etter idrettsarrangementet, jfr.som eksempel internasjonale kamper / final 8 i håndball.

d) Alkohol i nærheten av barne- og ungdomsskoler

Kommunen kan avslå søknad om alminnelig skjenkerett så lenge skjenkestedet ligger i nærheten av barnehager eller skoler.

1.6 Myndighet og kontroll

Myndighet etter alkohollov m/ forskrifter

Myndighet til å treffe vedtak delegeres kommunedirektøren som kan delegere myndighet videre i administrasjonen.

Kontroll av salgs- og skjenkebevillinger

Kontroll med utøvelse av kommunale salgs- og skjenkebevillinger utøves av kommunen gjennom eksterne kontrollører som rapporterer til kommunedirektøren. Skjenkesteder hvor det erfaringsmessig er mye ungdom (under 23-25 år) skal ha hyppigere kontroll.

Egenkontroll med dørvakter

Skjenkesteder som har egne vakter (dørverter/ dørvakter) for å utøve egenkontroll må ha dørvakter med godkjent dørvaktkurs og ha tillatelse fra politiet etter vaktvirksomhetsloven.

1.7 Saksbehandlingsregler

Med virkning fra 1/1-16 er det gjennom alkohollov m/ forskrift innført nasjonale bestemmelser om prikktildeling ved overtredelse av salg – og skjenkebevillinger. Kommunen må legge disse reglene til grunn ved oppfølging av brudd på bevillingsvilkårene. Saksbehandlingen er lovbestemt og følger alkoholloven og forvaltningsloven.

Saksbehandling ved søknad om fornyelse av skjenkebevilling:

Med hjemmel i alkohollovens § 1-6” Bevillingsperioden”, jfr. 3.ledd skal følgende gjelde for

Arendal kommune, og inntas i handlingsplanen:

Salgs- og skjenkebevillinger gjelder for en ny periode på 4 år med følgende unntak:

- a. Bevillingshaver som søker endring av bevillingen (ny styrer/ stedfortreder, nye eiere, utvidet areal, nytt konsept).*
- b. Skjenkesteder som siste år har omsatt mer enn 2000 liter øl eller vin.*
- c. Salgs - og/ eller skjenkesteder som er tildelt 1- 3 prikker i løpet av forrige periode.*

Salg eller skjenkested som er tildelt 4 prikker eller mer i forrige bevillingsperiode kan bare gis ny bevilling for inntil 2 år.

Del 2 - Kommunale forskrifter

Forskrift om salg og skjenking etter alkoholloven, Arendal kommune

Hjemmel: Fastsatt av Arendal bystyre 16. mars 2017 med hjemmel i lov 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. (alkoholloven) § 3-7 og § 4-4.

§ 1. Salg og utlevering av øl

1. Salg og utlevering av øl kan skje innenfor følgende tidsrom: a. kl. 0800-2000 - på hverdager og dagen før Kr. Himmelfart b. kl. 0800-1800 - på dager før søn - og helligdager og på nyttårsaften c. kl. 0800-1600 - på jul-, påske- og pinseaften.

2. Salg og utlevering av øl er forbudt på søn - og helligdager, 1. og 17. mai.

§ 2. Skjenketider

1. Skjenketid for øl og vin er kl. 09.00–02.00 alle dager, med unntak av månedene juli, august og desember hvor skjenketiden er kl. 09.00-02.30.

2. Skjenketid for brennevin er kl. 13.00–02.00 alle dager, med unntak av månedene juli, august og desember hvor skjenketiden er kl. 13.00-02.30.

3. Skjenkesteder utenfor sentrum gis lik skjenketid som i sentrum.

Kommunedirektøren kan etter søknad, ved spesielle anledninger og når særlige grunner foreligger, utvide skjenketiden innenfor de rammer som er fastsatt i alkoholloven.

Utskjenket alkohol skal være konsumert senest 30 minutter etter at skjenketiden opphørte, jfr. forskrift om åpningstid for serveringssteder i Arendal kommune.

§ 3. Myndighet etter forskrift

Arendal kommune har 5 ambulerende skjenkebevillinger.

Kommunedirektøren har myndighet til å avgjøre:

- a. søknad om ambulerende skjenkebevilling.
- b. søknad om skjenking av øl, vin og brennevin ved enkeltanledninger etter lovens § 1-6, 3. ledd. Søknader kan innvilges for maksimalt 5 dager.

Kommunens klageutvalg er klageinstans for kommunedirektørens vedtak etter denne forskriften.

§ 4. Ikrafttredden

Forskriften trer i kraft 1.mai 2017.

Fra samme tidspunkt oppheves forskrift av 22.mai 2008, nr. 534 26 om salg og skjenking etter alkoholloven, Arendal kommune.

Forskrift om åpningstid for serveringssteder i Arendal kommune.

Hjemmel: Fastsatt av Arendal bystyre 16.mars 2017 med hjemmel i lov 13.juni 1997 nr.55 om serveringsvirksomhet (serveringsloven) § 15 første ledd.

Åpningstider for serveringssteder i Arendal kommune er fra kl.06:00-02:30 alle dager.

Forskriften gjelder alle serveringssteder som faller inn under serveringsloven, og som er gitt serveringsbevilling etter lovens § 3.

Kommunedirektøren kan etter søknad, og ved helt spesielle anledninger, når særlige grunner foreligger utvide åpningstiden, jf. serveringsloven § 15,2.ledd.

Forskriften trer i kraft 1.mai 2017.

Fra samme tidspunkt oppheves forskrift av 22.mai 2008 om åpningstid for serveringssteder, Arendal kommune.